

Fondsudvalgets almindelige synspunkter vedrørende en lovgivning om fonde

I

Indledning

1. Som baggrund for udvalgets overvejelser om en lovgivning om fonde skal følgende anføres om de gældende regler om fonde og om fondenes karakter. (Fonde benyttes som en fællesbetegnelse for fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner).

2. Betegnelsen fonde dækker over en kategori af institutioner, som har det fællestræk, at de er »selvejende«, idet ingen uden for fonden har ejendomsret til fondens formue.

Som anført i udvalgets kommissorium stilles der ikke noget krav om, at en fond i forbindelse med dens oprettelse skal anmodes til eller godkendes af nogen offentlig myndighed, ligesom der ikke eksisterer noget løbende obligatorisk offentligt tilsyn med fonde. Dog skal fonde, der driver erhvervsmæssig virksomhed ved handel, håndværk, industri etc., ifølge § 20 i lov nr. 23 af 1. marts 1889 om handelsregistre, firma og prokura anmelde deres firma til handelsregisteret. Der er heller ikke noget krav om offentliggørelse af regnskaber og kun i meget begrænset omfang adgang til offentlig indsigt i fondenes virksomhed. Fonde, hvis fundatser ikke er stadfæstede, jfr. nedenfor, reguleres derfor som hovedregel alene af de regler, der ifølge det dokument, hvorved fonden oprettes (testamente, gavebrev eller lignende), og fondens fundats gælder for fondens virksomhed. Det er således fundatsen, der fastlægger, hvilke formål fonden skal varetage, hvorledes kapitalen skal anbringes og forvaltes, og hvorledes ledelsen skal sammensættes og vælges. Kravene til regnskabsaflæggelse og revision, herunder eventuelt regler om offentliggørelse af regnskabet, afhænger af fundatsens bestemmelser herom. Fonde, der driver er-

hversvirksomhed, er dog undergivet reglerne i bogføringslovgivningen, herunder denne lovgivnings bestemmelser om regnskabsaflæggelse.

Fundatsen kan også indeholde regler om adgangen til at ændre fundatsen og om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde af fondens eventuelle ophør.

Som det fremgår af redegørelserne i kapitel II og bilag I, har der gennem meget lang tid været en adgang til at opnå offentlig godkendelse (stadfæstelse) af fundatsen for en fond. En sådan stadfæstelse indebærer – udover en godkendelse af fondens oprettelse – at fonden undergives et løbende tilsyn, der sædvanligvis udøves af det ministerium, som har stadfæstet fundatsen.

3. Der gælder ingen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan oprette fonde. Fonde kan således oprettes af fysiske personer, en kreds af fysiske personer, juridiske personer eller af et samvirke af de nævnte grupper.

Bortset fra at en fonds formål ikke må stride mod lov og ærbarhed eller mod forbudet mod oprettelse af familiefideikommisser, gælder der ingen begrænsninger i de formål, som kan tilgodeses gennem oprettelsen af en fond. Der stilles heller ingen krav om, at fonden er i besiddelse af en vis mindstekapital.

Kravene til de dispositioner, hvorved fonden oprettes, adskiller sig ikke fra de krav, som stilles til andre dispositioner af den pågældende art. Dispositionen skal være gyldig efter de almindelige formueretlige, familieretlige eller arveretlige regler.

Når en fond er gyldigt oprettet, kan fondens kreditorer – ligesom det er tilfældet med aktieselskaber og andre juridiske personer – alene holde sig til fondens formue med